

INFORME JURÍDIC SOBRE LA LLEI 11/2009. PRESENTACIÓ i ACORDS

Orfeo Martinenc, 18 de juny del 2011

(Intervenció d'Antoni Carné, president de l'ENS DE COMUNICACIÓ ASSOCIATIVA)

INTRODUCCIÓ.

El document-informe que teniu a les mans ofereix una valoració general de la normativa d'aplicació, sense donar, en cap cas, solucions a casos concrets, ja que es tracta d'una normativa complexa en la qual hi ha diverses normes col·laterals que s'han de consultar, per la qual cosa aquest informe ens serveix com a pauta que s'ha de seguir abans de tirar andavant amb un espectacle o activitat, per identificar quin ha de ser el procediment estàndard a seguir com a regla general. Així, s'aconsella que davant de dubtes es consulti les entitats federatives. Aquesta acció de consulta ens servirà, tal com ens comentará després en Micky Aragon (del Consell d'Associacions de Barcelona – CAB), per crear un recull de problemàtiques que ens serveixin per creuar informació i així establir accions a treballar en el futur i presentar un possible document al Departament de Presidència de la Generalitat, donat el cas de tenir moltes dificultats o impossibilitat per a complir amb la llei.

L'informe no inclou els canvis contemplats en l'avantprojecte de Llei de simplificació, d'agilitat i reestructuració administrativa i de promoció de l'activitat econòmica, dita Òmnibus, per la senzilla raó d'haver estat feta pública molt recentment i que encara no és llei. Evidentment que un cop aprovada haurem de parar atenció a les modificacions.

Aquesta llei i el seu decret regula els espectacles públics, tret els de les activitats amb ús del foc i material pirotècnic, ja que hi ha un altre decret que ho regeix, i els actes i les celebracions de caràcter privat que no es portin a terme en establiments i espais oberts al públic. Queda per tant molt acotat a qui afecta, tals com promotors, associacions, ajuntaments, persones jurídiques, persones físiques, i en definitiva a qui tingui una responsabilitat organitzativa i d'autorització de l'activitat.

PRINCIPIS

La llei s'inspira en tres principis:

1. La convivència entre els que es volen divertir, els que no han de resultar afectats i els que s'hi dediquen de manera professional.
2. La seguretat, referida a persones, espais, establiments i activitats recreatives.
3. La qualitat i sostenibilitat de les activitats i locals.

Evidentment, vol garantir també la protecció dels menors, evitar mostres i tractes discriminatoris de qualsevol tipus i l'exhibició de qualsevol tipus de símbols i objectes que incitin violència, sexisme, racisme i xenofòbia.

ABAST, OBLIGACIONS I ALERTES.

L'àmbit d'aplicació de la llei és molt ampli i el distribueix entre els tipus d'espectacles públics, incluint-hi els de finalitat lucrativa o no lucrativa, de caràcter esporàdic o habitual; les manifestacions culturals tradicionals i altres activitats que poden encaixar, en el nostre cas, amb entitats específiques com els ateneus o similars, ja que són aquelles dedicades a l'esport, el joc, mostres de restauració, entre altres.

És a dir, que tal com es destaca en el document que teniu a les mans i com a denominador comú: ***Un espectacle públic o activitat recreativa organitzada per una associació amb finalitat de lucre, o no, s'inclou dins de l'àmbit d'actuació de la llei.***

L'informe jurídic centra l'atenció en tres temes fonamentals que es tracten al decret-catàleg de la mateixa llei:

- Tipus d'activitats que es contemplen a la llei.
- Els espais a on es duen a terme les activitats.
- Els organitzadors i promotors.

I a la vegada l'informe destaca com tractar els aspectes legals i de responsabilitat a tenir en compte el moment d'organitzar –fixeu-vos bé: organitzar- les vostres activitats, contemplats des de les següents obligacions i alertes:

- Si una associació vol representar un espectacle o fer una activitat, cal que abans s'inscriu com a organitzador en un registre que els ajuntaments han de crear per aquesta finalitat.
- Llicència prèvia (bàsicament emesa pels ajuntaments) en règim de comunicació prèvia, però sense establir-ne criteris per atorgar les autoritzacions, per la qual cosa un mateix espectacle, per exemple, pot tenir consideracions particulars per cada ajuntament a l'hora de donar-ne la llicència. Tal vegada, es preveu un tràmit d'informació i audència veïnal, com a tràmit d'informació pública per un període de 20 dies, per tal d'assegurar-ne la informació i participació ciutadana.
- Les sol·licituds de llicències es poden tramitar per via telemàtica però sempre cada ajuntament o administració responsable en determina els passos a seguir segons possibilitats.
- Cal tenir en compte que preval el silenci administratiu negatiu, dins dels terminis determinats.
- L'exigència a l'organitzador de la subscripció d'una assegurança de responsabilitat civil.
- En determinats casos la presència de personal, i en altres, instal·lacions de vigilància.
- Igualment en casos definits bàsicament per aforaments, el compliment de mesures per a la protecció de la seguretat: una memòria de seguretat, vigilants de seguretat privada, personal de control d'accés i plans d'autoprotecció; i el compliment de mesures per a la protecció de la salut: dispositius d'assistència sanitària i farmàcies, segons el cas de concentració de persones.
- Un ajuntament pot sotmetre els espectacles públics, les activitats recreatives i els establiments oberts al públic a requisits i condicions addicionals, tals com demanar fiances, avals bancaris, etc.

DE LES ADMINISTRACIONS.

De fet, veiem que els ajuntaments hi tenen un paper primordial, ja que la llei els hi dona àmplies facultats i els hi confia bona part de competències pel que fa a control, inspeccions i sancions i tot plegat dins un marge de maniobra molt ampli fins el punt que cada ajuntament, com hem dit, pot decidir si accepta o no aquestes competències i a quin nivell. De fet, un ajuntament pot no assumir-les i, en tal cas, ho ha de fer directament l'Administració de la Generalitat.

Tanmateix, aquells ajuntaments que hagin aprovat en el Ple Municipal assumir competències en aquesta matèria i així ho hagin comunicat a la Generalitat, aquesta normativa no s'aplicarà d'una manera directa, ja que prevalen les ordenances de cada municipi. D'aquí les diferències administratives que, per un mateix acte, pot haver-hi entre diferents municipis.

En definitiva: ***Vist tot això és evident la importància que té que abans de fer un espectacle o activitat en un determinat municipi, ens assegurem molt bé de quins seran exactament tots els requisits que se'ns demanaran.***

Degut a aquesta situació entre les dues administracions, la Llei contempla crear:

- La Comissió d'Espectacles Públics i d'Activitats Recreatives per coordinar les dues administracions.
- El Consell Assessor dels Espectacles Públics i Activitats Recreatives com a òrgan consultiu i de participació ciutadana en el qual s'integrin representants dels sectors socials involucrats.
-

EN QUÈ PROFUNDITZA L'INFORME.

Fins ara, hem comentat els aspectes més genèrics contemplats en aquest informe. No detallarem ara i aquí les particularitats dels diferents camps, però sí cal dir que amb la seva lectura podeu aprofundir en els següents camps:

- Les llicències, la comunicació prèvia o les autoritzacions. Supòsits, en quins casos és necessari segons quin tràmit, a quina administració, així com ens quins casos no calen llicències i formes de tramitació. Cal recordar com a punt de partida que: ***La llicència es demana a l'Ajuntament del municipi en el qual es vol dur a terme l'espectacle o activitat. Si no és un dels ajuntaments que n'ha assumit competències en aquesta matèria, la llicència es tramita i concedeix en base a l'establert en la Llei 11/2009. Ara bé, si és un ajuntament que ha assumit competències, es tramitarà segons la corresponent ordenança municipal.*** A la pàgina 20 de l'informe hi teniu relacionats els ajuntaments que n'han assumit, fins ara, competències.
- El què cal tenir en compte si es vol fer un espectacle o activitat en un espai obert.
- Com es tracten els incompliments i quines sancions es preveuen així com qui esdevé possible responsable davant d'una infracció. Sí es pot avançar que ***en el cas de les entitats, en són responsables solidaris les persones físiques que n'ocupen càrrecs d'administració o de direcció que hagin comès la infracció o que hagin col·laborat activament o que no acreditin haver fet el possible, per tal d'evitar-la, que l'hagin consentit o que hagin adoptat acords que la possibilitin.***
- Obligacions dels organitzadors i quanties mínimes per les quals s'ha de contractar la pòlissa d'assegurança.
- Actuacions dels grups de foc en les celebracions populars i tradicionals.

DE LA CIUTAT DE BARCELONA

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona s'ha de comptar amb la Carta Municipal, per la qual s'atribueix a l'ajuntament la competència per autoritzar la instal·lació i l'obertura de tota mena d'establiments oberts al públic i d'activitats a la mateixa ciutat. Per tant, pot regular mitjançant les ordenances municipals tots els aspectes corresponents i, també, inspeccionar i sancionar establiments, les activitats o els espectacles que autoritza. Per aquest motiu, l'informe detalla l'ordenança sobre l'ús de les vies públiques de Barcelona, quan les activitats es porten a terme en espais públics i l'ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública i aspectes en matèria de protecció civil.

ANNEXES.

Finalment, el document-informe refereix un seguit de conclusions i les possibles propostes d'intervenció que es poden formular davant la Llei, endemés de donar a conèixer els treballs endagats al respecte per la Diputació de Barcelona, que ens poden servir com a referent. En un annex també s'hi poden estudiar exemples en concret.

SÍNTESI DE LES APORTACIONS MÉS SIGNIFICATIVES SORGIDES DURANT EL DEBAT POSTERIOR.

Hi ha molt d'interès amb el tema de les pòlisses d'assegurances de responsabilitat civil, en el sentit del cost tant elevat de la contractació. Surt la necessitat d'obrir un procés d'assegurances col·lectives però també queda manifest que és una competència de cada entitat federativa, vist la diversitat dels col·lectius.

S'avalua la possibilitat de que l'ajuntament esdevingui l'organitzador de l'activitat però això no ens convé degut a que l'administració arribaria a ser qui promou i controla les nostres manifestacions festives.

També es qüestiona la forma com es pot comptabilitzar, i qui, l'aforament real que es concentri en una activitat desenvolupada en espais oberts al públic.

S'explica que el Decret 252/1999 del 31 d'agost, dita Llei Pomés, -tant efectiva per la seva aplicació i de grat pels grups de foc i bestiari així com ajuntaments-, ha estat anul·lada, amb la qual cosa quan la Llei 11/2009 i el seu Decret 112/2010 parla de les actuacions dels grups de foc en les celebracions populars i tradicionals pot incórrer en alguna deficiència. Cal consultar-ho al advocat que ha fet l'informe.

Preocupació en els temes de seguretat, principalment en aquells del personal de control d'accés. No tenim clar si aquest personal ha de tenir algun tipus de formació/titolació, qui és competent en aquesta matèria i quina llei ho regula.

S'introdueix el tema de l'obligació de tenir a l'activista cultural donat d'alta a la seguretat social. En un principi creiem que en aquesta llei no es parla del tema, però cal confirmar-ho. Tanmateix ens comprometem a enviar l'informe elaborat al respecte per la Federació de Societats Musicals.

Davant d'un comentari de que possiblement alguna entitat de base tingui activistes culturals que percebin alguna remuneració econòmica per llurs activitats, potser convindria començar a pensar amb un codi ètic. Cal estudiar-ho a fons.

Tenim un dubte que cal aclarir. El cas pel qual un ajuntament no accepti la responsabilitat i la competència de donar la llicència, sabem que qui ho ha de fer és l'administració de la Generalitat però desconeixem si la tramitació s'ha de fer des del mateix ajuntament del municipi a on tindrà lloc l'activitat.

Hi ha una consciència generalitzada que amb aquesta llei se'ns posa al mateix sac que les empreses del sector i no es té en compte que les fortes despeses a que ens obliga la llei, cas d'haver-les d'assumir, ens condemna a la desaparició o minvar l'oferta cultural i lúdica.

Cas d'un accidentat i el seu tractament posterior. Suponem que qui se'n fa càrrec és la companyia asseguradora amb qui tinguem contractada la pòlissa de responsabilitat civil.

Cal anar alerta a l'hora de fer els cartells i programes, en el sentit d'escollir acuradament qui consta com a organitzador.

Cal aclarir les diferències jurídiques i de responsabilitat entre la terminologia promotor, organitzador i col·laborador.

ACCIONS A DUR A TERME:

- Compartir experiències i problemàtiques. Cal que entre tots nodrim el màxim d'informació per presentar un possible informe de greuges al Departament de Presidència. Es canalitza directament a l'ENS, al correu electrònic info@ensdecomunicacio.cat
- Oferir recursos formatius als interessats des de programes originats a Torrejúsana, per a Barcelona, i amb el mateix material treballar-ho des de l'ENS a la resta del territori.
- Seguir una estratègia política de converses amb:
 1. Diputació de Barcelona, degut a que han iniciat un estudi de la llei per tal de simplificar i generalitzar els tràmits. Del resultat d'aquest treball, prèviament compartit amb nosaltres, caldria fer la mateixa acció a les altres tres diputacions.
 2. Fer reunions de treball amb l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya.
 3. Trucar a les portes del Departament de Presidència i del Parlament de Catalunya.
- Sondejar el Consell d'Associacionisme i Voluntariat.
- Tots els reunits estan a favor de reclamar una única llei que tracti tots els temes generals i particulars que afectin a l'associacionisme cultural català i siguin anul·lats de les diferents lleis que ara ens afecten.